

BANE NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brage Sævarang, 32266607

Vedtak om endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen - Kobbervikdalen)

Norconsult har på vegne av Bane NOR søkt om endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen - Kobbervikdalen).

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden, og endrer tillatelsen etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva til å omfatte utlegging av 11 000 m³ masser.

Vedtaket om endring er hjemlet i forurensningsloven § 11.

Den endrede tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr. 11 700,- for behandling av søknaden. Eventuelle kommentarer til varslet vedtak om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Vedtaket om endring kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Vi viser til søknad om endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen - Kobbervikdalen) datert 22.09.2023.

Søknad

I forbindelse med Bane NOR sitt utbyggingsprosjekt Drammen - Kobbervikdalen på Vestfoldbanen er det nødvendig å utføre arbeider i Drammenselva. Bane NOR har tidligere søkt om og fått tillatelse etter forurensningsloven til utfylling og mudring av masser i Drammenselva. Det henvises til tillatelse

(2021.0707.T) gitt 19.08.2021. Som følge av noe endring av behov for utfylling av masser, søker Bane NOR om endring av tillatelsen til å omfatte utfylling av totalt 11 000 m³.

Det ble i mars 2023 søkt om en endring av tillatelsen der en fylling ble omgjort fra midlertidig til permanent for å bedre turveien langs elva. Da viste oversikten over utfylte masser at det fortsatt var rom innenfor gjeldende tillatelse til utfyllingen. Dette har endret seg noe. Anleggsarbeidet er godt i gang og det viser seg at behovet for utfylling i Drammenselva har økt noe sammenlignet med de prosjekterte mengdene det ble søkt om i utgangspunktet. Mengdene har økt spesielt knyttet til fyllingen som ble gjort om fra midlertidig til permanent og det er stabilitets- og sikkerhetsmessige årsaker til behovet for økte utfyllingsmengder. Miljørisikoen for det økte omfanget vurderes som uendret sett i sammenheng med tidligere vurderinger og vurderes som akseptabel. Omfanget er innenfor gjeldende regulering og godkjent dispensasjon fra kommunen. Det antas at ca. 5 % av massene som benyttes til utfylling og oppfylling på områdene er over vann.

Bane NOR søker derfor om å endre tillatelsen etter forurensningsloven til å omfatte 11 000 m³ i stedet for 10 000 m³.

Høring

Statsforvalteren har ikke sendt søknaden om endring av gjeldende tillatelse på høring, da endringen av tillatelsen anses å ha mindre miljømessig betydning, jf. forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd bokstav b.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren har vurdert omsøkt tiltak etter naturmangfoldloven, vannforskriften og forurensningsloven. For Statsforvalterens vurderinger viser vi til opprinnelig vedtak om tillatelse etter forurensningsloven (2021.0707.T) datert 19.08.2021.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempe ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Endringen fra midlertidig til permanent utfylling har ført til behov for større utfylling i Drammenselva. Statsforvalteren vurderer at å øke utfyllingen fra 10 000 m³ til 11 000 m³ ikke vil medføre noen ytterligere forurensning, og vi vurderer at det er akseptabelt å endre tillatelsen. Vi legger da stor vekt på at arbeidene skal gjennomføres under samme krav som i eksisterende tillatelse, og at det skal brukes partikkelsperre for å unngå spredning av forurensning og partikler ved utfyllingsarbeidene. Det skal i tillegg gjennomføres turbiditetsmålinger ved arbeidene.

Konklusjon

På bakgrunn av det som er beskrevet i søknaden vurderer Statsforvalteren at det er akseptabelt å endre tillatelsen, da endringen ikke vil medføre ytterligere forurensning i Drammenselva. Vi vurderer at de forurensningsmessige ulempe ved tiltaket, ikke vil overstige de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren har vurdert tiltaket som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven, og i henhold til relevant lovverk. Tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter andre lovverk.

Vedtak om endring av tillatelse

Statsforvalteren fatter vedtak om endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen – Kobbervikdalen) til å omfatte utfylling av 11 000 m³ masser.

Endringene er foretatt med hjemmel i forurensningsloven § 11.

Vi viser til endringer i vedlagt tillatelse.

Varsel om fastsettelse av gebyrsats for saksbehandlingen

Tiltakshaver skal betale gebyr for vår behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler derfor følgende vedtak: Bane NOR SF skal betale kr. 11 200,- i gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Dette tilsvarer gebyrsats 7 i forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes, jf. § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Andreas Røed
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Brage Sævarang
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

DRAMMEN KOMMUNE	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
NORCONSULT AS	Postboks 626	1303	SANDVIKA
VIKEN FYLKESKOMMUNE	Postboks 220	1702	SARPSBORG

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen – Kobbervikdalen)

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16, og i medhold av forskrift 1. juli 2004 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 22. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og frem til tiltaket er gjennomført (med forbud mot mudring og utfylling mellom klokken 23:00-06:00).

Bedriftsdata:

Tiltakshaver: Bane NOR SF
Tiltakshavers adresse: Postboks 4350, 2308 Hamar
Org. nummer: 917082308
Tiltaksområde: Drammenselva
NACE-kode og bransje: 42.120 - Bygging av jernbaner og undergrunnsbaner

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2021.0707.T		Anleggsnummer: 3005.0524.01	
Tillatelse første gang gitt: 19.08.2021	Tillatelse sist revidert i medhold av forurl. § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret: 26.09.2023	
Andreas Røed Fagsjef		Brage Sævarang rådgiver	

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
01	24.04.2023	ANDRO 2020/17772	Midlertidig fylling ved Ryddinggangen endres til permanent fylling.
02	26.09.2023	BRS AV 2020/17772	Utfylling endres fra 10 000 m ³ til 11 000 m ³ .

Innholdsfortegnelse

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Gjennomføring av tiltak	3
2.2	Sikring av tiltaksområdet	4
2.3	Varsling av tiltaksgjennomføring	4
2.4	Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	4
2.5	Utslippsbegrensninger	4
2.6	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7	Endring av vilkår	4
2.8	Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	5
2.10	Internkontroll	5
2.11	Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12	Tilsyn	5
3	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1	Miljørisikoanalyse	5
3.2	Forebyggende tiltak	6
3.3	Etablering av beredskap	6
3.4	Varsling av akutt forurensning	6
4	Mudring av masser	6
4.1	Håndtering av mudrede masser	7
5	Utfylling av masser	7
5.1	Gjennomføring av utfyllingen	7
5.2	Krav til utfyllingsmasser	8

6	Kontroll og overvåking	8
6.1	Kontroll- og overvåkingsprogram	8
6.2	Overvåking.....	8
6.3	Kvalitetssikring av målingene	9
7	Støy	9
8	Resipientovervåking	9
9	Rapportering	10

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gis i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen i Drammen kommune (InterCity-utbyggingen Drammen – Kobbervikdalen).

Tillatelsen omfatter mudring og utfylling på Strømsøsiden av Drammenselva. Det gis tillatelse til mudring av inntil 8000 m³ masser og utfylling av inntil 11 000 m³ masser i elva. Alle arbeider i elva som er beskrevet i søknaden, er omfattet av vilkår i denne tillatelsen.

Utfylling i østenden av Jernbanekaia, som er en forlengelse av fyllingen ved Ryddingganen, var i utgangspunktet planlagt som en midlertidig fylling i Drammenselva. Denne tillates som en permanent utfylling.

Av hensyn til fisk skal det ikke gjennomføres mudring eller utfylling i elva mellom klokken 23:00-06:00. Dersom det avdekkes elvemusling innenfor tiltaksområdet, skal elvemuslingen flyttes oppstrøms tiltaksområdet av kompetent personell.

Det tillates ikke å gjennomføre arbeider i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Ved mudring- og utfyllingsarbeider skal det etableres partikkelsperre. Partikkelsperrer må plasseres på en slik måte at de ikke fungerer som vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer. Dersom det ved gjennomføring av arbeidene skulle være vanskelig å etablere/drifte partikkelsperrer på grunn av for eksempel strømforhold i vassdraget, skal Statsforvalteren varsles og underrettes om kompenserende tiltak som iverksettes.

Bane NOR, heretter kalt tiltakshaver, er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknaden, dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige

endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avspærret og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre arbeidene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 9. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 9.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig

betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltaksplicht ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.4.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på tiltakshavers

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede driftsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring av masser

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Turbiditet skal måles ved mudring av elvebunn. Mudring involverer alle aktiviteter som medfører en forsettlig forskyvning/forflytning av masser fra elvebunnen.

Ved mudringsarbeider skal det etableres partikkelsperre. Partikkelsperrer må plasseres på en slik måte at de ikke fungerer som vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer. Dersom det ved gjennomføring av arbeidene skulle være vanskelig å etablere/drifte partikkelsperrer på grunn av for eksempel strømforhold i vassdraget, skal Statsforvalteren varsles og underrettes om kompenserende tiltak som iverksettes.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Dersom det påtreffes avfall i overskuddsmasser skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak. Avfall og synketømmer langs jernbanekaia må fjernes på en måte som minimerer spredning av forurensning, og avfallet skal leveres til godkjent mottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser, samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 9. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 9. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.1 Håndtering av mudrede masser

Eventuell avvanning av mudrede masser må foregå slik at partikler ikke spres. Mudrede masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres i henhold til vilkår 9.

Mudrede sedimenter fri for forurensning (tilstandsklasse I-II, jf. Miljødirektoratet sin veileder for grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016)) skal leveres til godkjent mottak deponi/behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32.

Mudrede sedimenter i tilstandsklasse III-V, jf. M-608/2016 skal leveres til godkjent mottak.

Mudrede sedimenter som er å anse som farlig avfall (tilstandsklasse V), jf. (M-608/2016), skal avfallsdeklarerer og leveres til godkjent mottak. Avfallsdeklarerer gjøres gjennom www.avfallsdeklarerer.no.

5 Utfylling av masser

5.1 Gjennomføring av utfyllingen

Utfylling av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT).

Turbiditet skal måles ved utfylling av masser til vassdraget.

Ved utfyllingsarbeider skal det etableres partikkelsperre. Partikkelsperrer må plasseres på en slik måte at de ikke fungerer som vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer. Dersom det ved gjennomføring av arbeidene skulle være vanskelig å etablere/drifte partikkelsperrer på grunn av for eksempel strømforhold i vassdraget, skal Statsforvalteren varsles og underrettes om kompenserende tiltak som iverksettes.

Mengder og tidspunkt for utfylling av masser, samt utfyllingssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 9. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter³.

5.2 Krav til utfyllingsmasser

Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse II i henhold til M-608/2016. Det tillates ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Utfyllingsmassene skal inneholde minst mulig plast. Tiltakshaver må stille krav til masseleverandører om et definert lavt vektinnhold av plast i massene, og etablere så god mottakskontroll som mulig for plast i masser på utfyllingsstedet. Brukes plast som kan flyte, må tiltakshaver etablere systemer for å hindre spredning ut av tiltaksområdet. Tiltakshaver må regelmessig overvåke plastforurensning og fjerne det som eventuelt har drevet i land.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

6.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

³ Jf. Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Listen finnes på www.artsdatabanken.no.

Det tillates ikke arbeider i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av funksjon.

6.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

7 Støy

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy skal være i tråd med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021).

8 Resipientovervåking

Tiltakshaver skal sørge for resipientovervåking av Drammenselva. Overvåkingen skal foregå i hele anleggsperioden og til minimum 1 år etter anleggsslutt.

Hensikten med overvåkingen er å sørge for at vannforekomstens økologiske og kjemiske tilstand ikke forringes.

Tiltakshaver skal overvåke hvordan forurensning fra anleggsarbeidene påvirker økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomsten. Overvåkingen skal være i samsvar med føringer i Vannforskriften vedlegg V⁴, og skal belyse påvirkningen fra anleggsarbeidene. Overvåkingen skal belyse tiltakshavers bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Tiltakshaver skal i samarbeid med nødvendige fagekspertise utarbeide et overvåkingsprogram og redegjøre for hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes.

Hvis det pågår andre prosjekter eller annen overvåking i Drammenselva, skal det tilstrebes at overvåkingene samordnes. Det kan være hensiktsmessig at tiltakshaver bidrar til finansieringen av et felles overvåkingsprogram for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av tiltakshavers utslipp.

Tiltakshaver skal oversende forslag til program for overvåking etter vannforskriften til Statsforvalteren for eventuelle merknader før arbeidene startes opp.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av

⁴ Forskrift om rammer for vannforvaltning (Vannforskriften) vedlegg V.

tiltakshaver selv i samråd med konsulenten. Tiltakshaver må i så fall redegjøre for dette i overvåkingsprogrammet.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>). Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Dersom miljøovervåkingen under eller ved avslutning av anleggsarbeidene avdekker forverring av Drammenselvas økologiske eller kjemiske tilstand, skal årsaksforholdet avklares. Dersom årsaken kan tilskrives anleggsarbeidet under tiltakshaver, skal det utarbeides forslag til avbøtende tiltak som står i forhold til den skade som er forårsaket. Eventuelle avbøtende tiltak skal gjennomføres i samråd med Statsforvalteren.

Resultater fra resipientovervåkingen skal rapporteres til Statsforvalteren ved sluttrapport for tiltaket, jf. punkt 9.

9 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret område/fylling (angitt på kart med koordinater), tidspunkt for mudring og utfylling, samt mengde masse mudret og fylt ut.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger og evt. vannanalyser.
- Resultater fra resipientovervåking.
- Dokumentasjon på at masser som har blitt fylt ut er fri for forurensning i henhold til vilkår 5.2.
- Dokumentasjon på disponering av mudrede masser, evt. dokumentasjon på at mudrede masser er levert til godkjent mottak.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350

Bane NOR SF
Postboks 4350
2308 Hamar

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Røed, 32266614

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen - Kobbervikdalen)

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Bane NOR SF og fatter vedtak om tillatelse til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen - Kobbervikdalen). Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Bane NOR SF skal betale kr. 67 600,- for behandling av søknaden.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad om tillatelse etter forurensningsloven¹ fra Bane NOR SF datert 8. mai 2020, samt revidert søknad datert 1. desember 2020, der det søkes om tillatelse til mudring og utfylling i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen - Kobbervikdalen).

Søknad

InterCity-utbyggingen i Drammen kommune omfatter bygging av ny dobbeltsporet jernbane fra Drammen til Kobbervikdalen. I forbindelse med prosjektet skal også Drammen stasjon bygges om. Formålet med arbeidene i tilknytning Drammen stasjon er å forsterke støttemur langs Drammenselva med en motfylling, samt etablere erosjonssikring. Det skal i tillegg settes nye peler og spunt for deler av Jernbanekaia og etableres en midlertidig anleggsvei for utførelse av arbeidene fra Jernbanekaia til Ryddinggangen. Videre skal det etableres nye overvannsledninger for å ivareta overvann fra stasjonsområdet og områder rundt dette. Bane NOR søker i den forbindelse om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling og mudring av masser i Drammenselva.

¹ L13.03.1981 nr. 6 Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven).

Jernbanekaia i Drammen skal bygges om i en lengde på 180 meter, og det skal settes nye peler og bygges ny stålkonstruksjon med trebjelkelag og tredekke. Brygga skal forlenges noe vestover, samtidig som hele brygga, både den delen som bygges om og den delen som står urørt, vil få ny møblering. I forbindelse med tilstandsvurdering av Jernbanekaia er det registrert mangelfull erosjonssikring under selve kaia. Basert på utførte stabilitetsvurderinger planlegges det derfor å etablere en bærende konstruksjon fundamentert på enkeltstående peler. Bane NOR søker om tillatelse til å fylle ut masser ved Jernbanekaia for å gi tilstrekkelig stabilitet til støttemur og skråningen under. Det skal også erosjonssikres for å sørge for at utfyllingen blir liggende.

Det totale volumet for utfyllingen for Jernbanekaia er ca. 6200 m³. Arbeidet med fyllingen vil i all hovedsak skje fra lekter, men noe vil også utføres fra land. Arealet som omfattes av fyllingen er ca. 4200 m². Volum og areal omfatter både motfylling og erosjonssikring. Eksisterende peler ved Jernbanekaia skal i tillegg kappes 0,5 meter over elvebunnen, og det skal settes 46 nye peler med dimensjon 610 mm med veggtykkelse 12,5 cm. I forbindelse med erosjonssikring skal det benyttes blokker der blokkstørrelse vil variere fra 0,35 – 0,7 tonn. Ca. 2000 m³ av massene som fylles ut ved Jernbanekaia er midlertidige og skal graves bort.

Det skal i tillegg etableres en anleggsvei fra jernbuebrua fram til Ryddinggangen. I forbindelse med disse arbeidene skal det etableres 2 midlertidige fyllinger som skal fjernes igjen når anleggsarbeidene er ferdige. Bane NOR planlegger å legge duk/filterlag under begge fyllingene slik at fjerningen av masser blir enklere og inngrepet i bunnsedimentene reduseres. Arbeidene med fjerning av midlertidige fyllinger skal gjennomføres fra lekter og fra land med gravemaskin.

Ved Ryddinggangen er det behov for en midlertidig steinfylling ut i elva for å etablere en snuplass for lastebiler i anleggsfasen. Det er også behov for en midlertidig utfylling under jernbanekaia. Ved jernbanekaia er det behov for en bredere anleggsvei for å kunne håndtere belastningen fra anleggsmaskiner. For midlertidig fylling ved Ryddinggangen søkes det om tillatelse til å fylle ut inntil 200 m³ masser, mens det ved jernbanebraua søkes om tillatelse til å etablere en midlertidig fylling på inntil 300 m³ masser. Ved jernbanekaia søkes det også om tillatelse til å grave ut 3500 m³ masser før fylling etableres. Masser som er uegnet i fyllingen vil bli fjernet, og masser som er egnet vil bli gjenbrukt i forbindelse med utslaking av skråningen. Bane NOR legger opp til at forurensede overskuddsmasser skal leveres til godkjent mottak, mens masser fri for forurensning ønskes nyttiggjort i prosjektet.

I forbindelse med dykkerundersøkelser ble det avdekket avfall og synketømmer langs Jernbanekaia. Dette må fjernes for at partikkelsperrer og fyllinger kan etableres. Mengden avfall og synketømmer som skal fjernes er estimert til ca. 70 tonn, men dette er kun et estimat og det er noe usikkerhet knyttet til denne mengden.

Det må også graves i elvebunn i forbindelse med etablering av nye overvannsledninger. Det skal etableres 3 nye overvannsledninger, og en eksisterende ledning skal fjernes. Det legges til grunn at det benyttes gravemaskin på lekter for graving i elvekanten- og bunnen ved legging av ledninger og tilbakefylling.

Bane NOR søker om å totalt mudre/fjerne 8000 m³ masser og fylle ut 10 000 m³ masser i Drammenselva.

Arbeidene i Drammenselva vil hovedsakelig foregå som mudring og utfylling fra lekter og fra land. Det vil også bli gjennomført spunting og peling fra lekter.

Sedimentundersøkelser fra tiltaksområdet viser at sedimentet hovedsakelig består av sand med innslag av silt. Det er påvist forurensninger i form av enkelte PAH-forbindelser og metaller i tilstandsklasse III-IV i tiltaksområdet.

Høring

Søknaden fra Bane NOR har vært på høring i tidsrommet 17. juni 2020 til 31. juli 2020, og ble kunngjort på Statsforvalterens nettside, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble også forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7).

Det kom 3 innspill i forbindelse med høringen. Høringsinnspillene var fra Fiskeridirektoratet, Kystverket og Norsk maritimt museum. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Fiskeridirektoratet ser det som svært negativt at viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes ut eller spres i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden. Dette kan på sikt representere en potensiell fare for både mennesker og dyr. Fiskeridirektoratet påpeker at det ved gjennomføring av arbeidene må etableres tiltak for å redusere spredning av forurensede partikler, miljøgifter eller plast etter sprengstein. Tiltaket må gjennomføres på en skånsom måte, slik at omliggende naturmiljø i så liten grad som mulig påvirkes.

Bane NOR tar innspillet til orientering. Bane NOR følger opp alle miljøhensyn og har egne fagressurser på miljø for å følge opp arbeidene.

Kystverket gjør oppmerksom på at tiltaket krever tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14. Ettersom omsøkt tiltak ligger i kommunens sjøområde, utenfor hovedled- og biled, er det kommunal havnemyndighet som skal behandle søknaden etter havne- og farvannsloven.

Bane NOR tar innspillet til etterretning og avklarer med Drammen kommune om behov for ekstra søknad om tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14.

Norsk maritimt museum påpeker at det er registrert rester av et skipsvrak rett nord for Jernbanekaia, ID 124794 i kulturminnedatabasen Askeladden. Skipsdelene er vernet etter kulturminneloven § 14. Det er ikke planlagt tiltak der skipsvraket ligger, men Norsk maritimt museum gjør oppmerksom på at arbeider i nærheten av vraket må gjennomføres med aktsomhet. Videre minner Norsk maritimt museum om meldeplikten ved funn av kulturminner. Dersom det under arbeider i elva oppdages kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet (for eksempel vrakdeler, keramikk, bearbeidet flint, glass, kritt Piper eller annet), må arbeidene straks stanses og museet varsles, jf. kml § 14 tredje ledd. Tiltakshaver plikter å underrette den som skal utføre arbeidene om dette, men står også selv ansvarlig for at det blir overholdt.

Bane NOR tar innspillet til orientering. Kulturminnet, ID 124794, er lagt inn i prosjektets miljøoppfølgingsplan og det vil bli lagt inn hensynssone i modellen som blir lagt som grunnlag for entreprenørens arbeid.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 22 fastsetter et generelt forbud mot mudring, dumping og utfylling fra skip. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av § 22-6. Mudring og utfylling fra land faller ikke inn under forurensningsforskriften kapittel 22, men kan kreve en tillatelse etter forurensningsloven § 11 dersom tiltaket medfører fare for forurensning. Statsforvalteren er av den oppfatning at omsøkt arbeider fra land også medfører fare for forurensning og krever tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Ved fastsetting av vilkår har Statsforvalteren lagt vekt på hva som kan oppnås med de best tilgjengelige teknikker.

Statsforvalteren vurderer også saken på bakgrunn av søknaden, høringsuttalelsene og generelle krav til utslipp. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader. At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

For å følge opp vannforskriftens §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*», settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. I tillegg til kravene i forurensningsregelverket og vannforskriftens § 4, skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7 vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken. Tiltaket er også vurdert etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra plikten til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikten til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologisk tilstand og effekten av eventuelle påvirkninger.

I Miljødirektoratets database Naturbase (2021) ligger det ingen naturtyper innenfor tiltaksområdet, men naturtypen *Drammenselva-Holmen* (BN00083552), som utgjør Drammenselvas deltaområde, ligger nedstrøms tiltaksområdet. Dette deltaområdet regnes som svært viktig for biologisk mangfold, da Drammenselvas utløp er et av de mest artsrike fiskeområdene i Norge. Det er registrert 42 fiskearter i Drammenselva og Drammensfjorden. Det er derfor av nasjonal betydning å bevare fjordbassenget og de nedre deler av Drammenselva som beite-, reproduksjons- og oppvekstområde for fisk.

Det vil trolig kunne forekomme negative påvirkninger på fisk under arbeidene i elva. Disse påvirkningene kan likevel reduseres ved at det ikke gjennomføres arbeider i vassdraget på nattetid, da fiskens vandringsaktivitet er størst på natta. Statsforvalteren har derfor stilt krav om at det ikke skal gjennomføres mudring eller utfylling i elva mellom klokken 23:00-06:00.

Det er i tillegg registrert at det forekommer elvemusling i Drammenselva. Dette er en rødlistet art som også er en art av nasjonal forvaltningsinteresse. Forekomsten av elvemusling i de nedre delene av Drammenselva er begrenset, og det er lite sannsynlig at det forekommer elvemusling i tiltaksområdet. Dersom det likevel skulle avdekkes elvemusling innenfor tiltaksområdet, skal elvemuslingen flyttes oppstrøms tiltaksområdet av kompetent personell.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget og føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9, vurderer Statsforvalteren at vi har tilstrekkelig kunnskap om de mulige effektene av tiltaket til å beslutte om tillatelse skal gis. Av hensyn til føre-var prinsippet har vi stilt vilkår til gjennomføring av arbeidene. Det stilles blant annet krav om at det skal gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle arbeider i vassdraget. Dersom turbiditetsmålinger skulle overskride fastsatte grenseverdier, skal tiltakshaver stanse arbeidene til turbiditeten er på et tilfredsstillende nivå.

Vi mener det er viktig å fokusere på at alle tiltak i vann og vassdrag er med på å øke den samlede belastningen på en resipient og på det biologiske mangfoldet. Ved fastsetting av vilkår har derfor Statsforvalteren lagt vekt på prinsippet om samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10.

Vi minner også på at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder slik at en unngår eller begrenser skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Friluftsliv og rekreasjon

Av hensyn til rekreasjon og friluftsliv stiller Statsforvalteren vanligvis krav om at det ikke skal gjennomføres arbeider i sjø og vassdrag i perioden mellom 15. mai og 15. september. Bane NOR opplyser at det er planlagt totalbrudd (togfrie perioder) noen uker i juli/august hvert år på Drammen stasjon fra 2021 til og med 2025. Opphold i togtrafikken er nødvendig som følge av ombyggingen av Drammen stasjon og sporene øst og vest for stasjonen. Årsaken til at bruddene er lagt til sommeren er hovedsakelig som følge av tilgjengelighet til busser som erstatning for tog, samt for å lage minst mulig utfordringer for reisende som pendler til og fra jobb utenfor fellesferien. Bane NOR opplyser at totalbruddene er detaljert planlagt og at de ikke kan endres.

For at arbeidene som er planlagt utført før, i og etter totalbruddene skal kunne gjennomføres, må all tilgjengelig tid utnyttes. Dette innebærer spesielt at vår-, sommer- og høstmånedene må utnyttes maksimalt. I tillegg må arbeidene gjennomføres i visse rekkefølger.

Bane NOR opplyser at det er etterstrebet å unngå arbeider i elva i perioden mellom 15. mai og 15. september som følge av friluftsinnteresser, men utsettelse av planlagte arbeider i elva i 2022 og 2023 vil kunne medføre forsinkelse for hele utbyggingsprosjektet. Rekreasjonsområdet langs med elva vil som følge av arbeidene være stengt for allmenn ferdsel fra januar 2022 til august 2024, men dersom det ikke er mulig å utføre arbeider i elva i sommermånedene vil perioden hvor området er stengt for allmenn ferdsel kunne bli lenger. Bane NOR ønsker derfor å gjennomføre arbeider i Drammenselva innenfor 15. mai til 15. september, og opplyser at det vil benyttes partikkelsperre ved arbeider i elva for å begrense spredning av forurensning og partikler til vannmiljøet.

På bakgrunn av samfunnsnyttene av det ferdige anlegget, vurderer Statsforvalteren at det er akseptabelt at det gjennomføres arbeider i Drammenselva innenfor perioden 15. mai til 15. september, så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen. For å ivareta fisk i vassdraget, stiller vi likevel krav om at det ikke skal gjennomføres mudre- eller utfyllingsarbeider i vassdraget mellom klokken 23:00-06:00.

Vurdering etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1 er det uten tillatelse fra Statsforvalteren eller Fylkeskommunen forbudt å sette i verk tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer. Statsforvalteren har myndigheten til å gi tillatelse til tiltak på strekninger som fører anadrom fisk, edelkreps og elvemusling. I denne saken vurderer vi at vilkår i tillatelsen etter forurensningsloven ivaretar artene tilstrekkelig, og at det derfor ikke er nødvendig å gi en egen tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Vurdering etter vannforskriften

I vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten Drammenselva Hellefoss til Drammen (012-2399-R), og utgjør den nedre delen av Drammenselva. Vannforekomsten karakteriseres som en svært stor, kalkfattig og klar elv med «svært dårlig» økologisk tilstand. Den økologiske tilstanden er svært dårlig på grunn av lakseparasitten Gyrodactilus salaris, tettheten på fisk i vassdraget, samt vassdragsreguleringer. Den kjemiske tilstanden i vannforekomsten er «dårlig» på grunn av påvisning av PAH-forbindelser i elva. Drammenselva er også påvirket av punktutslipp fra industri og renseanlegg, samt diffus avrenning fra transport og infrastruktur.

Statsforvalteren stiller krav om at tiltakshaver skal gjennomføre resipientovervåking i forbindelse med anleggsarbeidene for å dokumentere økologisk- og kjemisk tilstand i vannforekomsten. Dersom overvåkingen skulle avdekke forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, skal tiltakshaver i samråd med Statsforvalteren igangsette tiltak for å bedre tilstanden i vannforekomsten.

Med forutsetning av arbeidene i elva gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer Statsforvalteren at det kan gis tillatelse til det omsøkte tiltaket uten at dette medfører vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, jf. vannforskriftens §§ 4 og 12.

Forurensningens omfang

Arbeidene vil medføre mudring (graving, ramming, peling) i elvebunn, og utfylling av masser til vassdraget. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Dette kan øke turbiditeten i vannmassene, og Statsforvalteren har derfor stilt krav om at det ikke skal mudres eller fylles ut masser dersom turbiditetsmålere er ute av funksjon. Grenseverdien for turbiditet settes til 10 NTU over referansenivå. Dersom turbiditetsmålinger overskrider 10 NTU over referansenivå utover en periode på 20 minutter skal arbeidene stanses. Arbeidene kan ikke startes opp igjen før turbiditeten er på et stabilt nivå under grenseverdien.

Ved mudring- og utfyllingsarbeider skal det også etableres partikkelsperrer for å begrense spredning av partikler til vannmiljøet. Partikkelsperrer må plasseres på en slik måte at de ikke fungerer som vandringshinder for fisk eller andre akvatiske organismer. Dersom det ved gjennomføring av arbeidene skulle vise seg å være vanskelig å etablere/drifte partikkelsperrer på grunn av for eksempel strømforhold i vassdraget, skal Statsforvalteren varsles.

Oppgravde masser fra sjø og vassdrag er å anse som et næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Det følger av forurensningsloven § 32 at næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.

Vi mener det er viktig at oppgravde masser håndteres på en forsvarlig måte for å sikre at eventuelt forurensete masser ikke spres. Statsforvalteren stiller derfor krav til at oppgravde masser skal tas opp og leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven, eller gjenvinnes jf. forurensningsloven § 32. Masser som er dokumentert å tilfredsstille tilstandsklasse I-II, jf. Miljødirektoratet sin veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016) kan nyttiggjøres i tiltak, men dette forutsetter at massene enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt. En forutsetning for at disponering av masser er å anse som nyttiggjøring, er at massene brukes i et tiltak som er planlagt uavhengig av tilgangen på massene, at mengden masser som brukes står i forhold til behovet, og at overskuddsmassene har egenskaper som gjør dem egnet til formålet. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklarerert gjennom avfallsdeklarerer. Oppgravde masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse I-II i henhold til M-608/2016. Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall i utfyllingsmassene, skal dette sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak.

Plastforurensning er et miljøproblem myndighetene har hatt økt fokus på de siste årene, både lokalt og globalt. Utfyllingsmasser med plastavfall kan spre seg med vannstrømmer og forurense sjøen, sjøbunnen og strandsonen langt unna tiltaksområdet. Plasten vil med tiden kunne omdannes til mikro- og nanoplast. Dette kan forveksles med mat av marine organismer, og fragmenterte plastpartikler kan trenge inn i organismenes celler og påvirke dem negativt. For mennesker oppleves plast i sjøen og i strandsonen som skjemmende, og det kan føre til betydelige bruksulemper. Mikroplast og nanoplast vil også kunne være et problem for mennesker gjennom opptak fra mat og vann. Statsforvalteren mener det derfor er viktig at utfyllingsmassene skal inneholde minst mulig plast. Tiltakshaver må stille krav til masseleverandører om et definert lavt vektinnhold av plast i massene, og etablere så god mottakskontroll som mulig for plast i masser på utfyllingsstedet. Brukes plast som kan flyte, må tiltakshaver etablere oppsamlingssystemer for å hindre spredning ut av tiltaksområdet.

Forhold til plan og samfunnsmessige hensyn

Arbeidene langs Drammenselva er omfattet av flere reguleringsplaner:

- Detaljreguleringsplan for den nye Bybrua og midlertidig gang- og sykkelbru vedtatt 14. juni 2021.
- Detaljregulering for InterCity Vestfoldbanen Drammen – Kobbervikdalen vedtatt 24. april 2018.
- Reguleringsplan for Drammen stasjon og Tollbugata Nord vedtatt 26. august 2003.

- Detaljregulering for undergang fra Jernbanekaia til Ryddinggangen vedtatt 17. november 2020.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Statsforvalteren gir på bakgrunn av dette tillatelse til Bane NOR til mudring og utfylling av masser i Drammenselva. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene i tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Bane NOR tillatelse til mudring og utfylling av masser i Drammenselva i forbindelse med utbygging av Vestfoldbanen (Drammen – Kobbervikdalen). Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren viser til varsel om gebyr datert 4. august 2020. Det ble varslet sats 6-5 som i 2021 utgjør kr. 33 800,- til kr. 67 600,- for behandling av søknaden.

På bakgrunn av medgått ressursbruk vedtar Statsforvalteren at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 5 kommer til anvendelse i denne saken. Bane NOR skal derfor betale kr. 67 600,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal

angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Andreas Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Katrine Bakke
Håvard Kjerkol